

A Fővárosi Ítéltábla a Strausz Ügyvédi Iroda (....., eljáró ügyvéd: dr. Strausz Éva) által képviselt felperes neve.....) felperesnek a dr. Bokrosi Jusztiina jogtanácsos által képviselt alperes neve(....) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék által 2018. július 3. napján meghozott 19.P...../2018/9. számú ítélete ellen az alperes 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül elektronikus úton adja ki a felperes részére/2/2017. iktatószámú alperesi levél 3. pontjában foglalt megállapításokra vonatkozó alperes által megadott iparági átlagadatok alapját képező számítások adatait. Kötelezte az alperest továbbá, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 40.000 forint + 27% áfa a perköltséget. Megállapította, hogy az eljárás illetékmentes, és feljogosította a felperest, hogy az általa tévesen megfizetett 36.000 forint illetéket a NAV-tól visszaigényelje.

Az ítélet tényállása szerint a felperes az 51/2011. (IX.30.) NFM rendeletben megállapított állami támogatási mérték felülvizsgálatát és a miniszter részére módosító javaslat megtételét kérte az alperestől. Az alperes e tárgyban írta a/2/2017. számú levelet annak érdekében, hogy alátámasztható-e a felperes által kért módosító javaslat. A felperes közérdekű adat megismerése iránti igénnyel élt az alperes felé, amelyben a/2/2017. számú levél 3. pontjában foglalt megállapításokra vonatkozóan az indokolásban hivatkozott iparági átlagadatok, továbbá az azokat megalapozó számítások rendelkezésre bocsátását kérte. Az alperes válaszlevelében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 29. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással megtagadta az igény teljesítését, továbbá kijelentette, hogy a kérelem olyan adatra vonatkozik, amelyre nézve a hivatal már tájékoztatást adott, másrészt a kért adatok üzleti titoknak minősülnek.

A felperes keresetében az adatkéréssel egyező tartalmú közérdekű adat kiadására kérte az alperes kötelezését.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperes által kért adatok közül a fajlagos földgázérték mértékét megadta tekintettel arra, hogy az közérdekű adatnak minősül, azonban a számítás alapjául szolgáló adatok álláspontja szerint nem minősülnek közérdekű adatnak, mivel bár azok az alperes kezelésében vannak azonban nem nála keletkeztek,

illetve nem vonatkoznak az alperes tevékenységére. Ezek a távhőszolgáltatók és a gázkereskedők közötti szerződésben szereplő földgáz molekulaárát tartalmazzák, azaz azt, hogy a gázkereskedő milyen áron adja el a távhőszolgáltatónak a gázt. A kért adatok tehát üzleti titoknak minősülnek, amelyek kiadása az érintett engedéllyessel szerződő felek piaci érdekeit sértené.

A felperes a per folyamatban léte alatt a keresetét módosította tekintettel arra, hogy az iparági átlagadatot megkapta az alperestől, így az iparági átlagadatokat megalapozó konkrét számításra vonatkozó adatokat kérte kiadni oly módon, hogy nem a számítási képletre, hanem a képletben az átlagár alapjához meghatározott adatokra tartott igényt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta. Határozatát az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésére, 38. cikk (1) és (2) bekezdésére, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (Ávtv.) 5. § (2) bekezdésére, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 5. pontjára, 26. § (1) bekezdésére, 27. § (3) bekezdésére, 28. § (1) bekezdésére, 30. § (3) bekezdésére, 31. § (1) bekezdésére, 32. §, 33. §, 34. §, 35. § 36. § és 37. §-aira, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:47. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) 629. §-ára és 630. § (1) bekezdésére alapította.

Ismertette, hogy az alperes a hazai energia- és közszolgáltatások piacának szabályozó hatósága, a nemzetgazdaság stratégiai jelentőségű ágazatait felügyeli, rendeletalkotási jogkörrel felruházott önálló szabályozó szervként jött létre a 2013. évi XXII. törvénnyel, a gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvénnyel alapított Magyar Energia Hivatal (MEH) jogutódjaként. A Hivatal engedélyezési, felügyeleti, árszabályozási, ár- és díjelőkészítő feladatokat lát el a villamosenergia, a földgáz, a távhőellátás, illetve a víziközmű-szolgáltatás területén, valamint előkészíti a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díját. Ellátja az egységes nemzeti energiastatisztikával kapcsolatos feladatokat, valamint hivatalos statisztikai szervként eleget tesz a hazai és nemzetközi, illetve egyéb szervezetek számára történő adatszolgáltatási kötelezettségeknek. Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program keretében közel 5700 adatszolgáltatóval áll kapcsolatban. Legfontosabb feladata az ellátásbiztonság fenntartása, illetve a lakossági, közületi és ipari fogyasztók védelme.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a perben nem tette vitássá, hogy közfeladatot ellátó szervnek minősül. Értelmezte az Infotv. 3. § 5. pontját, amelynek eredményeként arra jutott, hogy nem szükséges, hogy az igényelt közérdekű adatok a közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében álljanak, és egyúttal a közfeladatának ellátásával összefüggésben is keletkezzenek. A jogszabály ugyanis vagylagos feltételt határoz meg, az igényelt adat akkor minősülhet közérdekű adatnak az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ha a közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében van, és tevékenységére vonatkozik, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett. Mindezek alapján a perben igényelt adatok közérdekű adatnak minősülnek, mert a közfeladatot ellátó szerv kezelésében állnak és a tevékenységére vonatkoznak.

Utalt a Ptk. 2:47. § (1) bekezdésére az alperes üzleti titokra történő hivatkozása kapcsán. Ismertette, hogy az üzleti titok körébe tartozik minden olyan fontos tény, információ, adat és megoldás amelynek titokban maradásához a cégnek és partnereinek méltányolható érdeke fűződik és amelyet üzleti titokká minősített, illetve amelynek titokban tartása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette. Az alperes által csatolt, a perrel érintett szerződésekből az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szerződéseket megkötő felek a szerződéseiket üzleti titokká minősítették. Utalt a Kúria Pfv.IV...../2015/7. számú határozatában foglaltakra hangsúlyozva, hogy az üzleti titokra hivatkozás

nem jelenti abszolút értelemben a nyilvánosság korlátozását, arra csak akkor kerülhet sor, ha a megismerés lehetősége az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna. A közérdekű adat és az üzleti titok ütközése esetén azonban a közvagyon felhasználásának nyilvánosság által való ellenőrzése indokolja, hogy a közérdekű adatok megismerése előnyt élvezzen. Az aránytalan sérelem a védett ismeretekhez való hozzáférés esetén feltételezhető.

A csatolt szerződésekből az elsőfokú bíróság megállapította, hogy azok jelentős hányadában a szerződő fél olyan cég, amely az állam tulajdonában áll azaz közpénzzel gazdálkodik. Álláspontja szerint a felperes által igényelt adatok a szerződésekből kiragadva anonim módon nem képezhetik üzleti titok tárgyát abból a szempontból sem, hogy azok olyan, az alperes kezelésében lévő információk, melyeknek a figyelembevételével állapítja meg a miniszter a rendeletben a hatósági ár szerkezetét és alkalmazási feltételeit. Az elsőfokú bíróság meggyőződése szerint az üzleti titok tekintetében egyértelműen beazonosíthatónak kell lennie annak a személynek, akire az üzleti titok vonatkozik, és akinek jogát vagy jogos érdekét az adatok kiadása sértené vagy veszélyeztetné. Mindezek alapján arra az álláspontra jutott, hogy a felperes által igényelt számítások és azok alapján képező adatok önmagukban a cégekhez köthető beazonosíthatóság nélkül a felperes számára megismerhetők, és üzleti titokra hivatkozással a felperes által igényelt közérdekű adatok kiadása alappal nem korlátozható.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet többszörösen jogszabályba ütközik. Az alperes nézete szerint az új Pp. 630. §-a alapján az új Pp. szabályait kellett volna alkalmazni, amelyet a BDT2018. 3843. számú eseti döntés is alátámaszt. Az elsőfokú bíróság tehát jogsértően járt el amikor a régi Pp. szabályait alkalmazta.

Jogsértően állapította meg azt is, hogy a felperes által kiadni kért számítás adatai közérdekű adatok. A kért adatok valóban az alperes kezelésében állnak, de nem vonatkoznak az alperes tevékenységére, ezért nem minősülnek közérdekű adatnak. A számítás alapjául szolgáló adatok az alperes tevékenységének ellátásához szükséges adatok, amelyek az alperes által felügyelt engedélyesek tevékenységére vonatkoznak, így azok kiadását a felperes az engedélyesektől igényelheti jogszerűen. Az alperes közfeladatot ellátó szerv, azonban nem csak közérdekű adatot kezel.

Jogsértően állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy a távhőszolgáltatók és a gázkereskedők közötti szerződések nem tartalmazzak üzleti titkot. Az alperes álláspontja szerint az aránytalan sérelem a távhőszolgáltatók és a velük szerződő gázkereskedők oldalán megvalósul az iparági átlagadatok alapját képező számítások adatainak felperes részére történő rendelkezésre bocsátásával, ugyanis a súlyozott átlagszámítás alapját képező kalkuláció a földgáz molekulaár mellett a földgázmennyiség adatait is tartalmazza, így ezen adatok ismeretében a cégek beazonosíthatóvá válnának a felperes számára tekintettel arra, hogy a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról szóló 157/2005. (VIII.15.) Korm. rendelet 17/I. §-a alapján a távhőszolgáltatók kötelesek honlapjukon közzétenni a felhasznált földgáz mennyiségének adatait. A legnagyobb szolgáltatók továbbá még a honlapon feltüntetett mennyiségi adatok nélkül is beazonosíthatóak lennének csupán a kalkulációban megadott volumenek ismeretében. Ebből kifolyólag az alperes hiába bocsátaná anonimizáltan a felperes rendelkezésére a számítás adatait, a cégek egyértelműen beazonosíthatóvá válnának, ami a gazdasági, pénzügyi és piaci érdekeiket sértené. Az alperes a becsatolt szerződésekkel igazolta, hogy a felperes által kért adatok üzleti titkot tartalmaznak. Az állami támogatást a távhőszolgáltatók a rezsicsökkentés kompenzációjaként kapják, az alperes pedig a távhőszolgáltatók indokolt költségének figyelembevételével tesz javaslatot a minisztérium felé a távhőszolgáltatók állami támogatására. Az állami támogatás mértékét a miniszter rendeletben határozza meg, amely nyilvános adatként megjelenik. Mindezek

alapján az elsőfokú bíróság jogsértően állapította meg, hogy a távhőszolgáltatók és a gázkereskedők közötti szerződések nem tartalmazznak üzleti titkot és az alperes a szerződő felek által üzleti titoknak minősített adatokat anonimizáltnak köteles kiadni. Attól, hogy a távhőszolgáltatók egy része állami tulajdonban áll a nem állami tulajdonú cégek üzleti titkai nem adhatók ki, továbbá a közérdekű adat és az üzleti titok összeütközése sem merül fel, mivel a felperes által kért adatok nem minősülnek közérdekű adatnak. A felperes keresetében a közérdekű adat fogalmának csupán egyik részére hivatkozott, mégpedig arra, hogy az adatok az alperes kezelésében állnak, az elsőfokú bíróság ezért túlterjeszkedett a felperesi kereseten azzal, hogy azt is megállapította, hogy az adatok az alperes tevékenységére vonatkoznak. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság jogellenesen kötelezte az alperest a kért adatok kiadására.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság eljárása nem ütközött jogszabályba, az anyagi jogszabályoknak és a tárgyban kialakult ítélkezési gyakorlatnak mindenben megfelelő döntést hozott. Érdemi döntésével és annak jogi indokaival a Fővárosi Ítélőtábla teljes körűen egyetértett, annak megváltoztatására a fellebbezés alapján sem látott okot. Az elsőfokú ítélet helyes indokai közül – elsősorban a fellebbezésben foglaltakra tekintettel – az alábbiakat hangsúlyozza, illetve azokhoz az alábbiakat fűzi.

Mindenekelőtt rögzíti, hogy bár az alperes a fellebbezésében kifejezetten nem kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, arra a felhozott indokok alapján a másodfokú bíróság sem látott indokot. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a jogvitára a régi Pp. szabályait alkalmazta tekintettel arra, hogy a témában kialakult jogalkalmazói gyakorlat szerint az adatkiadás iránti kérelem időpontja határozza meg az alkalmazandó eljárási törvényt. A felperes 2017. november 28-án terjesztette elő a kérelmét az alperesnél, amelyre tekintettel az ezt követő bírósági eljárásra a régi Pp. szabályai alkalmazandók.

Nem volt alapos a fellebbezésnek a kereseten történő túlterjeszkedésre vonatkozó aggálya sem. A felperes adatkiadás iránti kérelme közérdekű adatokra vonatkozott. Az alperes a közfeladatot ellátó minőségét nem, azonban a kért adatok közérdekű adat jellegét vitatta. Erre tekintettel helytállóan került sor az elsőfokú bíróság által annak vizsgálatára, hogy a kért adatok az alperes kezelésében állnak-e és közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkeztek-e, mivel a közérdekű adat törvényi definíciójából következően e két feltétel együttes fennálltának vizsgálata szükséges. Ezzel tehát az elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl a felperes kérelmén és nem sértett eljárási szabályt, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére ez okból sem volt ok.

A másodfokú bíróság érdemben is helyesnek találta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Magyarország Alaptörvénye a nyilvánosság általi ellenőrizhetőséget egyrészt az egyének alapjogának deklarálásával biztosítja, másrészt – azt egyértelműsítve, kiegészítve – a közpénzek felhasználásával kapcsolatos adatokat közérdekű adattá nyilvánítja, harmadrészt az átláthatóságot a közfeladatot ellátó szervek, a közpénzekkel gazdálkodó szervek kötelezettségévé teszi. Egyes esetekben maguk a jogszabályok nevesítik azokat a konkrét gazdasági társaságokat, amelyek kiemelten közfeladatokat látnak el, illetve előfordulhat, hogy bizonyos, csak a jogi személyek meghatározott csoportja által végezhető tevékenységeket szabályoz a jogalkotó. Ebbe a körbe tartoznak – többek között – az egyes közműszolgáltató cégek (Infotv. 26. § (3) bekezdés).

Az alperes nem tette vitássá, hogy közfeladatot ellátó szerv, arra hivatkozott azonban, hogy a kért adatok nem a közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkeztek, továbbá nem vonatkoznak a tevékenységére, mivel azok a távhőszolgáltatók és a gázkereskedők közötti szerződésekben szereplő földgáz molekulaárat tartalmazzák, vagyis azt, hogy a kereskedő milyen molekulaáron adja el a távhőszolgáltatónak a gázt. Az alperes álláspontja szerint továbbá a kért adatok üzleti titoknak minősülnek, amelyek kiadása az érintett engedéllyessel szerződő felek piaci érdekeit sértené.

Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte az Infotv. 3. § 5. pontját akként, hogy az vagylagos feltételt határoz meg, az igényelt adat ezért akkor minősül közérdekű adatnak, ha a közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében van, és tevékenységére vonatkozik, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett. Helytállóan következtetett arra, hogy a perben igényelt adatok közérdekű adatnak minősülnek, mert a közfeladatot ellátó szerv alperes kezelésében állnak és a tevékenységére vonatkoznak. A két utóbbi feltételt a jogalkotó vagylagosan fogalmazta meg, amelyek egyike ahhoz a szükségszerű feltételhez kell társuljon, mely szerint az adatnak a közfeladatot ellátó szerv kezelésében kell állnia. Amennyiben a vagylagos feltételek valamelyike a szükségszerű feltétellel együtt fennáll, úgy megvalósul a közérdekű adat fogalma.

Az alperes közfeladata – többek közt – a földgázellátásról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetek, személyek e jogszabály szerinti tevékenységének felügyelete {2013. évi XXII. törvény 3. § (2) bekezdés *a*) pontja}, melynek keretében a Hivatal elnöke rendeletben megállapítja a földgáz rendszerhasználati díjakat, a földgáz csatlakozási díjakat, valamint a rendszerüzemeltetők által a felhasználók vagy a rendszerfelhasználó igénye alapján külön díj ellenében végzett szolgáltatások díjait (12. § *o*) pont).

A nem vitás peradatok szerint a felperes a perbeli adatkiadás iránti kérelmet megelőzően az 51/2011. (IX.30.) NFM rendeletben megállapított állami támogatási mérték felülvizsgálatát és a miniszter részére módosító javaslat megtételét kérte az alperestől. Az alperes e tárgyban írta a/2/2017. számú levelet annak érdekében, hogy alátámasztható-e a felperes által kért módosító javaslat. A felperes e levél 3. pontjában foglalt megállapításokra vonatkozóan kérte az indokolásban hivatkozott iparági átlagadatok, továbbá az azokat megalapozó számítások rendelkezésre bocsátását. Ebből kitűnik, hogy a kiadni kért adatok az alperes közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkeztek, emellett a kezelésében állnak, tehát közérdekű adatnak minősülnek.

Mindezek alapján az Infotv. 26. §-ának (1) bekezdése szerint az alperesnek lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – a törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

Azonban információszabadság nem abszolút jog, a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok megismerése – méltányolható jogos érdekből – korlátozható. A törvényekben rögzített kivételi szabályok teljesülése esetén tehát a meg nem ismerhető adatok kiadására irányuló adatigénylések teljesítését a közfeladatot ellátó szerv megtagadhatja, illetve meg kell tagadnia.

Az alperes az adatkiadási kötelezettsége korlátjaként arra hivatkozott, hogy a kért adatok üzleti titkot tartalmaznak, amelyek nem hozhatók nyilvánosságra, mivel azok a jogosultak üzleti érdekeit sértnék.

A töretlen ítélkezési gyakorlat szerint a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog – a szükségesség, arányosság, alkalmasság követelményének szem előtt tartásával – érdek mérlegelés eredményeképpen korlátozható. Az Infotv. 31. § (2) bekezdése alapján a megtagadás jogszerűségét

és a megtagadás indokait az adatkezelőnek kell bizonyítania.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes e bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, mert bár állította, hogy a kiadni kért dokumentáció üzleti titkot tartalmaz, és ennek alátámasztásául csatolta a hivatkozott szerződéseket, ezekből azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint is az volt megállapítható, hogy a felperes által igényelt adatok – amelyek nem a teljes dokumentumokra vonatkoztak – a szerződésekből kiragadva anonim módon nem képezhetik üzleti titok tárgyát, mivel azok olyan, az alperes kezelésében lévő információk, melyeknek a figyelembevételével állapítja meg a miniszter a rendeletben a hatósági ár szerkezetét és alkalmazási feltételeit.

Mindezek alapján megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy a felperes által igényelt számítások és azok alapját képező adatok önmagukban a cégekhez köthető beazonosíthatóság nélkül a felperes számára megismerhetők, és üzleti titokra hivatkozással a felperes által igényelt közérdekű adatok megismerhetősége alappal nem korlátozható.

A kifejtettek következtében az elsőfokú bíróság adatkiadásra kötelező ítélete helyes volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban a felperes oldalán a másodfokú eljárásban számításba vehető költség nem merült fel, míg a per az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. §-ának (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes, ezért a másodfokú perköltségről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2019. február 7.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró